

Họ tên: Giáp Minh Thu

Dạy (chủ nhiệm) lớp: 5A6

Trường: Tiểu học Tân Thanh – Lạng Giang – Bắc Giang

Tên biện pháp:

**NÂNG CAO Ý THỨC BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG CHO HỌC SINH
TRONG CÔNG TÁC CHỦ NHIỆM LỚP**

I. Những bất cập trong công tác giáo dục học sinh nâng cao ý thức bảo vệ môi trường mà bản thân thấy cần khắc phục nhất.

Qua thực tế giảng dạy, tôi thấy việc lồng ghép bảo vệ môi trường vào quá trình giảng dạy chưa được nhiều. Vì vậy, hiệu quả giáo dục bảo vệ môi trường của học sinh chưa cao, các em chưa thực sự có ý thức trong việc bảo vệ môi trường. Biểu hiện là:

- Khi được hỏi về các tác động của môi trường đối với đời sống của con người thì nhiều em vẫn còn lúng túng khi cho rằng đó là các hiện tượng tự nhiên bình thường, không có liên quan đến các tác động mà con người gây ra đối với tự nhiên.
- Các bài học giáo dục môi trường trong chương trình học tập còn quá ít, thường bị xem là những tiết học chưa quan trọng. Nhiều hoạt động ngoại khóa, tình nguyện về môi trường chưa hiệu quả.
- Chưa có nhiều cuộc thi sáng kiến ý tưởng cho học sinh về các biện pháp bảo vệ môi trường nên chưa phát huy tối đa tính sáng tạo của các em trong lĩnh vực này.
- Rất nhiều học sinh chưa có ý thức cao trong bảo vệ môi trường sinh thái, sử dụng tài nguyên nước, năng lượng tiết kiệm, vệ sinh làm sạch môi trường sống.

II. Những nguyên nhân làm thực trạng còn tồn tại.

- Sách giáo khoa không có riêng phân môn Giáo dục môi trường, mà ở phân môn Khoa học và Đạo đức lớp 4 chỉ có một vài bài học có nội dung giáo dục bảo vệ môi trường.

Cụ thể: **(Minh chứng 1)**

- Trong giảng dạy, đa số giáo viên chỉ chú ý giảng dạy về giáo dục bảo vệ môi trường qua những bài có nội dung cụ thể đã được biên soạn trong sách giáo khoa.
- Giáo viên còn hạn chế về các phương pháp và hình thức dạy lồng ghép giáo dục môi trường.
- Vì nhận thức của học sinh về môi trường còn hạn chế nên các em còn thờ ơ trong việc bảo vệ môi trường, chưa chú trọng đến việc giữ gìn vệ sinh môi trường và bảo vệ các nguồn tài nguyên thiên nhiên xung quanh các em. Chẳng hạn, một số em còn xả rác bừa bãi, còn thờ ơ khi thấy người khác đối xử chưa tốt với môi trường,...

Chính vì những lý do trên mà tôi đề xuất biện pháp: ***“Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường cho học sinh trong công tác chủ nhiệm lớp”***.

III. Những biện pháp đã thực hiện để khắc phục những bất cập đó.

Biện pháp 1: Tìm hiểu thêm nội dung về giáo dục bảo vệ môi trường ở các bài học mà trong bộ Tài liệu giáo dục bảo vệ môi trường của Bộ giáo dục và Đào tạo (Môn Khoa học, Lịch sử và Địa lí, Đạo đức) ở lớp 4 để lồng ghép trong giảng dạy.

NỘI DUNG LỒNG GHÉP GIÁO DỤC BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG (Minh chứng 2)

Biện pháp 2: Áp dụng các phương pháp và hình thức dạy lồng ghép.

2.1 Phương pháp quan sát:

Ví dụ: Môn Khoa học, bài: Vai trò của chất đạm và chất béo.

Ở hoạt động 1, tôi yêu cầu học sinh quan sát các hình minh họa trong SGK, thảo luận theo nhóm 2 và trả lời câu hỏi: Những thức ăn nào chứa nhiều chất đạm, những thức ăn nào chứa nhiều chất béo?

Sau khi học sinh trình bày xong phần thảo luận của mình, tôi **lồng ghép:** Để đảm bảo sức khỏe, chúng ta cần lựa chọn những loại thức ăn như thế nào? (Học sinh tự nêu những suy nghĩ của mình: thức ăn tươi ngon, không hôi thối, đậm nết...)

2.2 Phương pháp nêu vấn đề:

Khi sử dụng phương pháp nêu vấn đề, tôi đặt ra một vấn đề nào đó cần giải quyết, nhưng không đưa ra cách giải quyết trực tiếp mà kêu gọi học sinh tìm tòi lời giải đáp.

2.3 Phương pháp thực hành:

Ví dụ: Môn Khoa học, bài Phòng một số bệnh lây qua đường tiêu hóa

Sau khi học sinh đã thảo luận tìm các biện pháp phòng tránh các bệnh lây qua đường tiêu hóa. GV **lồng ghép:**

- Tại sao chúng ta phải diệt ruồi?
- Các em hãy kiểm tra lại chỗ mình ngồi có đảm bảo vệ sinh không?

Khi giáo viên yêu cầu như vậy thì học sinh sẽ biết nhặt lên những mảnh giấy vụn, rác thải mà các em vô ý làm rơi hay bỏ quên trong học bàn. Giáo viên có thể giáo dục thêm : “Ngoài lớp học, các em cũng cần giữ vệ sinh ở mọi nơi. Đó chính là sự thể hiện nếp sống văn minh và góp phần bảo vệ môi trường”.

2.4 Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp:

*** Hoạt động vui chơi, giải trí:**

Ví dụ cuối học kì 1, lớp tôi tổ chức cho học sinh đi tham quan dã ngoại ở chùa Bùng

+ **Lồng ghép:** Trước khi cho học sinh tham quan, tôi chuẩn bị cho học sinh các yêu cầu, nội dung cần tham quan của môn học, tôi chuẩn bị nội dung lồng ghép như đặt vấn đề cho học sinh suy nghĩ và thảo luận về môi trường nơi các em tham quan.

***Hoạt động công ích:**

- Thường xuyên cho học sinh thực hiện vệ sinh công cộng, vệ sinh trường, lớp.
- Trồng và chăm sóc cây trong vườn trường, phân công lớp, tổ chăm sóc bảo vệ cây trồng trong trường theo thời gian, theo khu vực.

- Qua các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, các em tự giác tham gia vào các hoạt động mà các em vui thích. Từ đó, các em rèn luyện được kĩ năng, đáp ứng được mục đích giáo dục.

*** Hoạt động theo hứng thú khoa học, kĩ thuật, nghệ thuật:**

- Tổ chức cho học sinh thi vẽ tranh theo chủ đề “Em yêu thiên nhiên”. Qua các cuộc thi này, học sinh vừa phát huy được khả năng của mình lại vừa biết cách tuyên truyền, tác động đến ý thức bảo vệ môi trường của mọi người xung quanh. **(Minh chứng 3)**

Biện pháp 3: Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường cho học sinh trong công tác chủ nhiệm lớp.

3.1. Phân công học sinh luân phiên trực nhật theo tổ, mỗi tổ chia thành 2 nhóm (mỗi tổ trực nhật 1 ngày):

+ Nhóm 1: Giặt khăn, lau bảng, sắp xếp lại bàn ghế cho ngay ngắn.

+ Nhóm 2: Tưới cây, hái lá khô cho những chậu cây trong lớp và trước cửa lớp mình.

Vào tiết sinh hoạt tập thể, các tổ trưởng báo cáo công việc trực nhật trong tuần ấy. Lớp trưởng theo dõi các nhóm báo cáo xem có đúng như thế không. Những nhóm, tổ trực nhật tốt sẽ được tuyên dương, khen thưởng thì càng phấn khởi. Còn những nhóm làm chưa tốt sẽ biết cố gắng để được như nhóm bạn. Từ đó, học sinh lớp tôi biết tự giác trực nhật, không đùn đẩy cho nhau và ý thức cao trong việc giữ vệ sinh trường lớp.

3.2. Hướng ứng những cuộc phát động của nhà trường về hoạt động Đội “Mắt thấy rác, tay nhặt liền”, “Hãy bỏ rác đúng nơi quy định” phát động phong trào lớp học không rác.

- Tôi luôn nhắc nhở học sinh thấy rác là nhặt ngay và bỏ vào thùng rác (bất kì ở đâu). **(Minh chứng 4)**

- Đầu giờ xếp hàng hay sau giờ chơi, các em đều được nhắc nhở nhặt rác dưới chân mình.

3.3. Tổ chức trồng, chăm sóc cây trong lớp, trang trí tạo cảnh quan đẹp cho lớp học.

- Dù lớp học ở trên lầu 2, nhưng ngay từ đầu năm học tôi đã vận động phụ huynh đóng góp những chậu cây để tạo mảng xanh cho lớp.

- Khi đã có những chậu cây, tôi hướng dẫn học sinh cách chăm sóc cây, trang trí và tạo cảnh quan đẹp cho lớp học. Từ việc làm này, học sinh lớp tôi đã biết giữ vệ sinh môi trường. **(Minh chứng 5)**

3.4. Vận động học sinh tham gia phong trào Kế hoạch nhỏ.

- Tôi phân tích cho học sinh thấy mục đích, ý nghĩa của việc làm để các em hiểu và thực hiện một cách có ý thức, tích cực hơn.

- Học sinh hiểu thu gom giấy vụn làm sạch môi trường.

3.5. Phối hợp với phụ huynh học sinh.

- Tôi phối hợp với phụ huynh tuyên truyền ý nghĩa và tác dụng của việc giáo dục ý thức bảo vệ môi trường cho học sinh trong những buổi họp phụ huynh đầu, giữa hay cuối năm học để phụ

huynh học sinh nhận thức rõ vai trò trách nhiệm của mình trong việc giáo dục ý thức bảo vệ môi trường cho con em mình.

- Liên lạc, phối hợp với phụ huynh học sinh để tạo cơ hội cho các em tham gia làm việc nhà giúp bố mẹ như: vệ sinh nhà cửa, trồng chăm sóc cây, biết sử dụng bảo vệ các nguồn năng lượng.

- Đầu năm tôi luôn vận động phụ huynh học sinh thực hiện tốt công tác xã hội hóa do nhà trường phát động để phụ huynh hiểu và tự nguyện tham gia cùng nhà trường tham gia xây dựng nhà trường luôn xanh-sạch-đẹp.

3.6. Tổ chức một số trò chơi ngoài giờ giúp học sinh giải trí sau một ngày, tuần học căng thẳng từ đó nâng cao ý thức bảo vệ môi trường sống cho các em.

- Thời điểm tổ chức trò chơi: 5->7 phút Sau một ngày học (có thể sau tiết ôn tập), sau một tuần (sau tiết sinh hoạt tập thể). Các trò chơi trên có thể tổ chức để khởi động hoặc củng cố bài. Tuy nhiên hệ thống câu hỏi phù hợp kiến thức bài học.

3.7. Đánh giá ý thức bảo vệ môi trường gắn với những phẩm chất, năng lực theo chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Phẩm chất	Những việc làm thực tế của học sinh qua hoạt động bảo vệ môi trường
Yêu nước	- Học sinh yêu thiên nhiên, biết trồng và chăm sóc cây. - Học sinh biết bảo vệ môi trường, giữ cho trường lớp sạch đẹp.
Chăm chỉ	- Học sinh thường xuyên tham gia tưới nước cho cây, nhặt lá khô, vàng úa.
Trung thực	- Học sinh mạnh dạn nhận lỗi, khuyết điểm khi trực nhật chưa tốt, chưa tự giác nhặt rác.
Trách nhiệm	- Học sinh có ý thức chăm sóc và bảo vệ cây xanh. - Học sinh có ý thức giữ vệ sinh môi trường, không xả rác bừa bãi.

IV. Kết quả đạt được sau khi khắc phục.

Qua thời gian áp dụng các biện pháp, tôi đã từng bước đạt được một số kết quả như sau:

- Hình thành cho học sinh những kiến thức cơ bản về môi trường, tình yêu thiên nhiên, yêu cái đẹp, yêu cuộc sống.

- Các em đã có ý thức giữ gìn vệ sinh cá nhân, vệ sinh trường lớp, biết nhận xét cái đúng, cái sai trong việc bảo vệ và gìn giữ môi trường.

- Học sinh tích cực tham gia các hoạt động lao động công ích, tích cực hưởng ứng các cuộc thi tìm hiểu môi trường.

- Kết quả đạt được trước và sau khi áp dụng biện pháp:

Lớp	TSHS	Có hiểu biết về môi trường		Có nhận thức tốt về bảo vệ môi trường		Có thái độ, hành vi tốt về bảo vệ môi trường	
4B	37	SL	%	SL	%	SL	%
Tháng 9/2021		18	48,6	12	32,4	7	19
Tháng 4/2022		1	2,7	4	10,8	32	86,5

V. Bài học kinh nghiệm.

- Để việc lồng ghép đạt kết quả cao, giáo viên cần phải chuẩn bị những câu hỏi gợi mở, dẫn dắt học sinh vào những tình huống có vấn đề phù hợp với thực tiễn. Lời nói của giáo viên phải nhẹ nhàng truyền cảm, có tính thuyết phục để lôi cuốn các em vào hoạt động học tập, khám phá ra những biện pháp tích cực để giải quyết vấn đề một cách hợp lí, hiệu quả.
- Người giáo viên cần phải nhạy bén, linh hoạt và khéo léo xử lý tình huống khi dẫn dắt học sinh tìm hiểu vấn đề và phải kiên trì nhẫn nại, chịu khó nhắc nhở các em dù là những hành động nhỏ nhất.
- Thường xuyên tuyên dương, khen ngợi những cá nhân hay tổ nhóm nêu cao tinh thần hay thực hiện tốt trong việc bảo vệ môi trường.

Tân Thanh, ngày 28 tháng 9 năm 2022

Người viết

Xác nhận của nhà trường

KT.HIỆU TRƯỞNG

Giáp Minh Thu